

RELACIONS ENTRE DUES FAMÍLIES SETCENTISTES DEL CAMP DE TARRAGONA: ELS MARTÍ, D'ALTAFULLA, I ELS BALDRICH, DE VALLS

Alguns dels darrers estudis realitzats sobre les característiques socials i econòmiques del Camp de Tarragona en el segle XVIII han posat de manifest les estretes relacions mercantils i familiars existents entre importants comerciants d'Altafulla i de Valls¹.

Aquest és el cas, per exemple, de la vinculació de la família Martí amb la família Baldrich. En primer lloc, vinculació comercial, concretada en diferents companyies, com l'anomenada «Prat, Martí, Baldrich i Fuster», dedicada al comerç d'aiguardents, i de significada importància per la magnitud de les seves operacions². Però també són molt importants els lligams familiars. Així, Anton Baldrich i Janer es mullerà amb Maria Martí i Gatell (1756), amb la qual cosa les dues famílies quedaven emparentades. I anys més tard, un fill de l'anterior matrimoni, Pau Baldrich i Martí, es casaria amb Felipa Veciana³, mentre que dos nebots d'aquests, Josepa i Pere Pau Veciana i Pastoret, contraurien matrimoni amb Francesc i Felipa Martí i Mora, respectivament, fills d'Antoni Martí i Franquès⁴.

No és erroni, per tant, pensar que les vinculacions familiars i socials entre els Martí i els Baldrich possibilitaren encara més les seves relacions econòmiques, fet de tota manera general i comú a moltes famílies

1. Vegi's S-J. ROVIRA i GÓMEZ, «Los comerciantes de Altafulla (segunda mitad del siglo XVIII)» a *Estudis Altafullencs-2*, Altafulla, 1978, pàgs. 29-92, i *Antoni Martí i Franquès i l'Altafulla del seu temps (1750-1832)*, Altafulla, 1982. F. OLIVÉ i OLLÉ, *El Valls del segle XVIII i el comerciant d'aiguardents Anton Baldrich i Janer*, Valls, 1981.

2. Vegi's F. OLIVÉ i OLLÉ, op. cit., pàgs. 110-169, i S-J. ROVIRA i GÓMEZ, *Antoni Martí i Franquès...*, pàg. 97 i ss.

3. Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (=A.H.A.T.), Arxiu Parroquial de Valls (=A.P.V.), Llibre de Desposoris núm. 6, pàg. 456, 26 de novembre del 1781.

4. Vegi's, en general, N. SALES, *Història dels Mossos d'Esquadra*, Barcelona, 1962, pàgs. 218-220. S-J. ROVIRA i GÓMEZ, «Los comerciantes...», pàg. 46, i *Antoni Martí i Franquès...*, pàg. 78. F. OLIVÉ i OLLÉ, op. cit., pàgs. 96-96.

setcentistes benestants, en les quals es mantenia el nivell social i econòmic per mitjà de matrimonis que moltes vegades no eren altra cosa que operacions mercantils ⁵.

Les vinculacions familiars es mostraven clarament en els moments significatius de la vida de les persones, com, per exemple, a l'hora de fer testaments —nomenament de marmessors—, en el bateig —essent padrins del nou nat—, etc. Seguint aquest camí, anem a comentar els lligams entre els Martí i els Baldrich, amb la qual cosa podrem completar les relacions familiars existents.

La vinculació familiar entre ambdues famílies ha estat parcialment estudiada per Francesc Olivé, el treball del qual ha estat seguit per Salvador Rovira per establir el quadre genealògic dels Martí ⁶. Segons Olivé, Anton Baldrich i Janer tingué dues mullers, i un fill de cadascuna d'elles: amb Maria Martí i Gatell, Pau, i amb Teresa Arandes, Francesc.

Però, realment, els dos matrimonis d'Anton Baldrich i Janer van ser molt més prolífics del que hom creia. L'aclariment del tema ens permet refer l'arbre genealògic dels Baldrich i dels Martí. Anem per parts.

El dia 19 de març de 1759 era batejat Pau Francesc Josep Baldrich i Martí. Li foren padrins Francesc Baldrich, germà del pare, i Margarida Gatell, esposa d'Antoni Martí i Valls i àvia materna de l'infant ⁷. Però aquest nen, creiem, morí ben aviat, ja que el 9 de novembre de 1760 tornava a ser batejat un Pau Francesc Josep Baldrich i Martí, del qui foren padrins Gabriel Baldrich, germà del pare, i Francesca Baldrich, germana del pare i muller de Josep Ixart ⁸. Val a dir que el mateix dia del bateig fou enterrada Manuela Janer, mare d'Anton Baldrich i sogra, per tant, de Maria Martí i Gatell ⁹.

El 20 de novembre de 1762 fou batejada Francesca Josepa Maria Baldrich i Martí, primera filla del matrimoni Baldrich-Martí. Aquest

5. Els citats aspectes i altres de caire social i econòmic a nivell de la ciutat de Tarragona al segle XVIII són objecte, actualment, de les meves investigacions per a una futura Tesi Doctoral.

6. F. OLIVÉ I OLLÉ, op. cit., pàgs. 92-94. S.-J. ROVIRA I GÓMEZ, *Antoni Martí i Franquès...*, pàg. 78.

7. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 11, pàg. 85.

8. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 11, pàg. 188. Aquest fill és, doncs, en Pau Baldrich i Martí, casat amb Felipa Veciana i no l'anterior com deia Francesc Olivé, que no aporta cap notícia de tots els fills posteriors (excepte de Francesc Baldrich i Arandes).

9. A.H.A.T., A.P.V., Llibre d'Òbits núm. 5, pàg. 599. Atorgà testament davant el notari de Valls, J. Ortega, el 24 de setembre del 1760.

cop els padrins foren Francesc Martí, germà de la mare, i Josepa Gatell, vidua de Ramon Franquès i àvia d'Antoni Martí i Franquès ¹⁰.

El dia 20 de gener de 1765 ens trobem amb un altre bateig: el de Paula Manuela Josepa Baldrich i Martí. Els padrins són Josep Ixart, oncle patern, car estava casat amb Francesca Baldrich, i Manuela Baldrich i Janer, tia paterna ¹¹. Amb el temps, aquesta xiqueta ingressà al monestir de l'Ensenyança, de Tarragona; en fer-ho, renuncià a l'herència paterna i materna, i rebé un dot de mil lliures ¹².

El 28 de gener de 1767 rebé les aigües baptismals el darrer fill del matrimoni Baldrich-Martí: Anton Francesc Pau Baldrich i Martí ¹³. Li foren padrins Josep Monguió i Baldrich, segurament cosí de l'infant, fill d'Anton Monguió i Manuela Baldrich, i Francesca Martorell, muller de Josep Baldrich i Janer ¹⁴. El 9 de febrer de 1767, pocs dies després del bateig i potser de resultes del part, morí Maria Martí i Gatell ¹⁵. Val a dir que la mort de Maria Martí no afectà en res les relacions comercials entre els Martí i els Baldrich.

Anton Baldrich i Janer es mullerà, en segones noces, amb Teresa Arandes. De dita unió nasqueren nou fills.

El 15 d'agost de 1770 tingué lloc el bateig de Maria Francesca Teresa Baldrich i Arandes. Li foren padrins Josep Baldrich i Francesca Baldrich, oncles paterns ¹⁶.

El dia 29 de juny de 1772 era batejada Teresa Maria Francesca Baldrich i Arandes; el fet del canvi de l'ordre dels noms propis fa pensar en una mort prematura de l'anterior filla. Aquest cop els padrins foren Pau Baldrich i Martí, germanastre de la nena, i Maria Vidal i Arandes ¹⁷. Anys després, Teresa es casà amb el seu cosí, Pau Janer i Aixamús ¹⁸.

10. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 11, pàg. 320. Sobre Josepa Gatell i Mallafre, tia de Maria Martí i Gatell, vegi's S-J. ROVIRA i GÓMEZ, *Antoni Martí i Franquès...*, pàgs. 87-89.

11. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 11, pàg. 482.

12. Arxiu Històric de Tarragona (=A.H.T.), Protocols de Tarragona, notari J. Alemany, Registre 446, folis 7v-9v.

13. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 11, pàg. 631.

14. Francesca Martorell, cunyada de Maria Martí i Gatell, morí el 2 de juliol de 1784 (A.H.A.T., A.P.V., Llibre d'Òbits núm. 8, pàg. 521). Francesc Olivé no dona cap informació sobre aquestes dades.

15. A.H.A.T., A.P.V., Llibre d'Òbits núm. 6, pàg. 34.

16. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 12, pàg. 138.

17. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 12, pàg. 275.

18. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Desposoris núm. 7, pàg. 387, 13 de maig del 1794.

El 21 d'abril de 1774 els Baldrich celebraren una nova cerimònia religiosa per tal de batejar Maria Antònia Paula Baldrich i Arandes. El padrí fou Antoni Arandes, prevere de Reus ¹⁹.

El dia 16 de gener de 1776 era batejat el primer fill baró del matrimoni Baldrich-Arandes, Josep Maria Francesc Baldrich i Arandes, que en realitat utilitzaria el nom de Francesc Maria. Li foren padrins Josep Arandes, argenter de Reus, i la seva germanastra Josepa Baldrich i Martí ²⁰. Amb el temps, Francesc Baldrich i Arandes fou prevere i doctor en Filosofia ²¹.

El dia 20 de març de 1778 era batejada Maria Antònia Josepa Baldrich i Arandes. Li fou padrí Gabriel Baldrich i Janer, prevere, germà del pare ²².

El 15 d'abril de 1780 rebé el baptisme Josep Maria Gabriel Salvador Baldrich i Arandes. Actuà de padrí fra Salvador de Tortosa, caputxí ²³.

El dia 5 de març de 1782 era batejat Anton Felip Fèlix Casimir Marià Baldrich i Arandes. Els padrins foren Fèlix Prat, comerciant, soci del pare, i Felipa Veciana, casada amb Pau Baldrich i Martí, germanastre del nou nat ²⁴.

El 12 de gener de 1784 fou batejat Marià Ramon Victorià Baldrich i Arandes. Els padrins foren Francesc M. Baldrich i Arandes, son germà, i Maria Assumpta Baldrich i Arandes ²⁵.

El darrer fill d'Anton Baldrich i Janer fou batejat el dia 9 de març de 1786 amb els noms de Maria Francesca Manuela Ramona Baldrich i Arandes. Li foren padrins els seus germans Francesc M. i Maria Teresa Baldrich i Arandes ²⁶.

Amb el text precedent creiem que hem fet una nova contribució a la composició dels arbres genealògics de les famílies Baldrich-Martí i Baldrich-Arandes. Esperem que investigacions futures vagin completant-los de manera gradual, per tal de tenir una visió més acabada de les relacions familiars i socials que vinculaven a aquelles persones.

Antoni JORDÀ I FERNÁNDEZ

19. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 12, pàg. 433.
20. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 12, pàg. 576.
21. F. OLIVÉ I OLLÉ, op. cit., pàg. 94.
22. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 12, pàg. 769.
23. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 13, pàg. 90.
24. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 13, pàg. 317. Sobre les relacions de Fèlix Prat amb Anton Baldrich, vegi's F. OLIVÉ I OLLÉ, op. cit., pàgs. 110-112.
25. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 13, pàg. 529.
26. A.H.A.T., A.P.V., Llibre de Baptismes núm. 13, pàg. 869.

ELS BALDRICH - MARTI

